

Έκθεση παρακολούθησης των ΕΟΕΣ για το 2010

Συνοπτική παρουσίαση

**Η συνοπτική παρουσίαση εκπονήθηκε από τη
METIS, GmbH (συντάκτες: Jürgen Pucher και Alice Radzyner).
Δεν εκφράζει τις επίσημες απόψεις της Επιτροπής των Περιφερειών.**

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Επιτροπή των Περιφερειών διατίθενται στο διαδίκτυο στους ιστοτόπους <http://www.europa.eu> και <http://www.cor.europa.eu> αντίστοιχα.

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2011

Επιτρέπεται η μερική αναπαραγωγή, υπό την προϋπόθεση ότι αναφέρεται ρητά η πηγή.

Συνοπτική παρουσίαση

Η Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) έχει καθιερώσει την τακτική παρακολούθηση της ανάπτυξης των Ευρωπαϊκών Ομίλων Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) που αποτελεί την ευρωπαϊκή νομική οντότητα, αρμόδια για τη διασυνοριακή, διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία των δημόσιων φορέων. Η δημιουργία της πλατφόρμας ΕΟΕΣ, η διοργάνωση διασκέψεων και συναντήσεων συζήτησης, η δημοσίευση ολοκληρωμένου ιστοτόπου, καθώς και οι τακτικές εκθέσεις παρακολούθησης αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη περαιτέρω στοχευμένων δράσεων. Η γνωμοδότηση της ΕτΠ σχετικά με την αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006¹ παρέχει μια κριτική αξιολόγηση των επιτυχιών, των προκλήσεων και των προοπτικών ανάπτυξης των ΕΟΕΣ. Η γνωμοδότηση θα δώσει ώθηση στη συζήτηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Παράλληλα, είναι σημαντικό να εξεταστούν τα επόμενα βήματα για την παροχή στοχοθετημένης στήριξης προς τις πρωτοβουλίες ΕΟΕΣ.

Ο αριθμός των συσταθέντων ΕΟΕΣ έχει αυξηθεί, ενώ αρκετοί ΕΟΕΣ βρίσκεται στο στάδιο της προετοιμασίας σε ορισμένα μέρη της Ευρώπης. Παρατηρώντας τον χάρτη της ΕΕ των 27, ο συνολικός αριθμός και των ήδη συσταθέντων ΕΟΕΣ και αυτών που βρίσκονται στο στάδιο της προετοιμασίας ανέρχεται σε 30 περίπου ομίλους, ενώ όσοι έχουν ήδη συσταθεί συγκεντρώνουν πάνω από 350 τοπικές και περιφερειακές αρχές εκπροσωπώντας 20 εκατομμύρια Ευρωπαίους. Ο αριθμός των ΕΟΕΣ που έχουν συσταθεί ή τελούν υπό σύσταση επιτρέπει ακόμη τη στενή παρακολούθηση των εξελίξεων, με επίκεντρο τις ποιοτικές πληροφορίες. Μέσω της ανάπτυξης άμεσων επαφών με πρόσωπα που εργάζονται στους ΕΟΕΣ, καθώς και με εκπροσώπους των αρχών γνωστοποίησης, θα ήταν δυνατό να αποκτηθούν νέες πληροφορίες και εις βάθος γνώσεις.

Επισκόπηση των νομικών διατάξεων και ζητημάτων

Στις αρχές του 2011 εγκρίθηκαν εθνικές νομικές διατάξεις σε όλα σχεδόν τα κράτη μέλη – μόνο σε τρεις χώρες με έντονα στοιχεία ομοσπονδιακής δομής δεν έχουν εγκριθεί ακόμη ανάλογες διατάξεις. Εταίροι από 11 κράτη μέλη αποφάσισαν να συμμετάσχουν σε έναν ΕΟΕΣ. Αρκετά κράτη μέλη έχουν αποκτήσει πείρα από το νομικό μέσο του ΕΟΕΣ. Εντούτοις, σημαντικός αριθμός κρατών μελών δεν έχει ακόμη πρακτική εμπειρία όσον αφορά την εφαρμογή των εθνικών διατάξεων.

Για πρώτη φορά, στην έρευνα συμπεριλήφθηκαν επίσης εκπρόσωποι των αρχών γνωστοποίησης και νομικοί εμπειρογνώμονες. Για ορισμένους ΕΟΕΣ, η διαδικασία γνωστοποίησης μπορεί να αποτέλεσε πρόκληση, αν και, σύμφωνα με τις εμπειρίες που αντλήθηκαν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης μελέτης, δεν ισχύει αυτό στις περισσότερες περιπτώσεις. Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι η πρόκληση είναι αμοιβαία. Πράγματι, ενδέχεται να προκύψουν και να υποβληθούν σε νομική αξιολόγηση νομικές επιπτώσεις για τις οποίες δεν υπάρχει προηγούμενο, βάσει της λειτουργίας των ΕΟΕΣ. Οι αρχές πρέπει να μάθουν να κατανοούν τους ομολόγους τους στις γειτονικές χώρες, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις τα έγγραφα που παρουσίασαν οι ΕΟΕΣ αποκάλυψαν απλώς την ανάγκη για πιο συγκεκριμένο περιεχόμενο.

Ένα σημείο πρέπει να γίνει αρκετά σαφές έναντι και των δύο πλευρών: ότι είναι προτιμότερο η διαδικασία γνωστοποίησης να εφαρμόζεται με τη μορφή διαδικασίας προσανατολισμένης στον διάλογο. Η απλοποίηση, βάσει της εμπειρίας, διευκολύνει την ανάπτυξη κατάλληλου διαλόγου, που με τη σειρά του είναι καίριας σημασίας για την ομαλή και ταχεία νομική αναγνώριση.

¹ Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Νέες προοπτικές όσον αφορά την αναθεώρηση του κανονισμού για τον ΕΟΕΣ», που εγκρίθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2011. Αριθ. αναφοράς: CDR 100/2010, συντάκτης: κ. Alberto NÚÑEZ FEIJÓO (ES/PPE), πρόεδρος της Γαλικίας.

Οι σημαντικότερες νομικές προκλήσεις που έχουν αναφερθεί από τα ενδιαφερόμενα μέρη των ΕΟΕΣ είναι οι εξής:

- Χρονοβόρα διαδικασία έναρξης της λειτουργίας λόγω έλλειψης νομικής αποσαφήνισης. Αυτό το πρόβλημα αναμένεται να προκύψει πάλι και στο εγγύς μέλλον, καθότι τα περισσότερα κράτη μέλη δεν διαθέτουν ακόμη πρακτική εμπειρία όσον αφορά την εφαρμογή των εθνικών διατάξεων.
- Η πρόσληψη προσωπικού είναι κατά πολύ το κυριότερο εμπόδιο κατά το στάδιο έναρξης της λειτουργίας· οι αποσπάσεις θα μπορούσαν να είναι μια λύση – δηλαδή, προσωπικό που απασχολείται σε διαφορετικό θεσμικό όργανο και αποσπάται στον ΕΟΕΣ (ο οποίος και καλύπτει το κόστος).
- Δομές λήψης αποφάσεων και οι επιπτώσεις τους σε αποφάσεις διεύθυνσης και λειτουργίας: αρχικά, στις περισσότερες περιπτώσεις οι αναλογίες ή το σύστημα ισότητας για την εκπροσώπηση των μελών εντός των οργάνων των ΕΟΕΣ είναι αρκετά αυστηρά. Αυτό μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο στην περίπτωση όπου υπάρχει πρόθεση διευρύνσεων με νέα μέλη και όπου η διαδικασία λήψης αποφάσεων μπορεί να μετατραπεί σε ένα αυστηρό πλαίσιο που δεν επιτρέπει ευέλικτες προσεγγίσεις. Κατά συνέπεια, καίρια στρατηγικά σημεία πρέπει να απαιτούν ομόφωνες αποφάσεις.
- Οι ΕΟΕΣ που αυτοχαρακτηρίζονται ως ανοικτά πλαίσια για την ανάληψη διασυνοριακών πρωτοβουλιών ενδέχεται, κατά την άσκηση ορισμένων δραστηριοτήτων, να αντιμετωπίσουν νομικά ζητήματα για τα οποία δεν υπάρχει προηγούμενο. Αυτό συνέβη, για παράδειγμα, με την υγειονομική ασφάλιση στο πλαίσιο ανταλλαγής μαθητευόμενων.

Μελέτες κατά περίπτωση

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι συσταθέντες ΕΟΕΣ²:

Όνομασία του ΕΟΕΣ	Χώρες ³	Σημαντικότερες εξελίξεις επιτόπου
Euromitropole Lille-Kortrijk-Tournai	<u>FR</u> , BE	Το καθεστώς του προσωπικού διευθετήθηκε και οι εργασίες σχετικά με τη διακυβέρνηση διασυνοριακών αστικών κέντρων συνεχίζονται: οι εργασίες επικεντρώνονται στην παγίωση συνήθων μεθόδων εργασίας, την κατάρτιση στρατηγικών και σε μικρά πιλοτικά έργα.
Ister-Granum	<u>HU</u> , SK	Βασιζόμενος σε μακρά ιστορία συνεργασίας (πρώτη Ευρωπαϊκή Περιφέρεια των «νέων» κρατών μελών), ο ΕΟΕΣ επιδιώκει να ενισχύσει την οικονομική και κοινωνική συνοχή στους 89 δήμους που είναι μέλη του.
Galicia - Norte de Portugal	<u>ES</u> , PT	Αν και συστάθηκε το 2008, ο ΕΟΕΣ ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2010. Η Γαλικία επλήγη ιδιαίτερα έντονα από την οικονομική κρίση και ο ΕΟΕΣ, το εκτελεστικό σκέλος της κοινότητας

² Ενώ κατέστη δυνατό να πραγματοποιηθεί συνέντευξη με έναν εκπρόσωπο από τους περισσότερους ΕΟΕΣ, ορισμένες περιπτώσεις βασίζονται αποκλειστικά σε έρευνα τεκμηρίωσης.

³ Η υπογράμμιση υποδεικνύει τη χώρα στην οποία βρίσκεται η νόμιμη έδρα του ΕΟΕΣ.

Όνομασία του ΕΟΕΣ	Χώρες ³	Σημαντικότερες εξελίξεις επιτόπου
		εργασίας, επικέντρωσε κατά κύριο λόγο τις δραστηριότητές του στην αύξηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής εντός των συνόρων του.
Αμφικτυονία	<u>GR</u> , CY, IT, FR	Ο ΕΟΕΣ είναι ένας όμιλος συνεργασίας 53 δήμων της Κύπρου, της Ελλάδας, της Ιταλίας και της Γαλλίας. Η πρόθεση είναι να διευρυνθεί κάποια στιγμή ο ΕΟΕΣ σε τρίτες χώρες όπως η Σερβία, η Τουρκία, το Ισραήλ και η Παλαιστίνη.
UTTS ⁴	SK, <u>HU</u>	Ο ΕΟΕΣ δημιουργήθηκε από τις τοπικές αρχές της Ουγγαρίας και της Σλοβακίας τον Ιανουάριο του 2009 για την προώθηση της οικονομικής και της κοινωνικής συνοχής μεταξύ των εδαφικών μονάδων του.
Karst-Bodva	<u>HU</u> , SK	Αυτή η αρκετά περιορισμένη –από γεωγραφικής άποψης– πρωτοβουλία σε μια περιοχή εθνικής κληρονομιάς δεν έχει τεθεί περάσει ακόμη σε λειτουργία. Παρότι αναζητεί ενεργά την προσέλκυση νέων μελών, τα κριτήρια επιλεξιμότητας φαίνονται πολύ περιοριστικά, καθώς αρκετοί υποψήφιοι δεν έγιναν δεκτοί.
Duero-Douro	<u>ES</u> , PT	Πρόκειται για τον ΕΟΕΣ με τα περισσότερα μέλη χαρακτηριστικό του οποίου είναι η ισχυρή υιοθέτηση της πρωτοβουλίας από τα ενδιαφερόμενα μέρη. Ο ΕΟΕΣ σχεδιάζει να επεκταθεί με την προσθήκη 17 νέων μελών. Ο αριθμός του προσωπικού έχει αυξηθεί. Ο όμιλος έχει επωφεληθεί σε μεγάλο βαθμό από μακρά ιστορία συνεργασίας.
ΕΟΕΣ West-Vlaanderen /Flandre-Dunkerque-Cote d'Opale	<u>FR</u> , BE	Ο ΕΟΕΣ επωφελήθηκε από μακρά ιστορία συνεργασίας μεταξύ των μελών. Η κοινωνική και οικονομική συνοχή μπορεί να αυξηθεί χάρη στον πολυεπίπεδο χαρακτήρα διακυβέρνησης. Ένα από τα μέλη προβαίνει σε σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές, κάτι που επηρεάζει τις εργασίες του ΕΟΕΣ.
ARCHIMED	<u>IT</u> , ES, CY	Η πρωτοβουλία περιλαμβάνει τη νήσο Σικελία, τις Βαlearίδες Νήσους και την αναπτυξιακή εταιρεία της επαρχίας της Λάρνακας στην Κύπρο. Στόχοι του είναι η δημιουργία ενός χώρου συνεργασίας και ανταλλαγών στα νησιά της Μεσογείου και η προώθηση των κοινών συμφερόντων τους στην ΕΕ.
Eurorigion Pyrenies-Miditerranie	<u>FR</u> , ES	Ο ΕΟΕΣ, που αποτελείται από 4 περιφερειακούς εταίρους, συστάθηκε για να καλύψει μια σαφή πολιτική ανάγκη συνεργασίας. Επί του παρόντος, έχουν αναληφθεί ενδιαφέροντα σχέδια στον τομέα της εκπαίδευσης, των επιχειρήσεων και του

⁴ Σύμφωνα με έναν από τους εκπροσώπους του, η λειτουργία του ΕΟΕΣ είναι προβληματική και το μέλλον του διαγράφεται μάλλον αβέβαιο.

Όνομασία του ΕΟΕΣ	Χώρες ³	Σημαντικότερες εξελίξεις επιτόπου
		πολιτισμού. Συζητείται επίσης ο ρόλος του ΕΟΕΣ στην περιφερειακή και εθνική πολιτική ζωή.
Eurodistrict Strasbourg-Ortenau	<u>FR</u> , DE	Ένα μεγάλης κλίμακας πρόγραμμα συμμετοχής των πολιτών στα κοινά και αρκετά άλλα έργα προωθούν τη διαδικασία και δίνουν κίνητρα στην ομάδα. Από νομικής πλευράς, μια πρόσφατη επέκταση της εταιρικής σχέσης και ζητήματα σχετικά με την απασχόληση άλλαξαν τη δυναμική των εργασιών του ΕΟΕΣ.
ZASNET	<u>PT</u> , ES	Ο όμιλος δημιουργήθηκε στις αρχές του 2010: ένα από τα πρώτα σημαντικότερα μέτρα ήταν η κοινή δήλωση υπέρ ενός αποθέματος βιώσιμης προκειμένου να ενισχυθεί η αειφόρος ανάπτυξη στην κοινή επικράτεια.
Grande Région	<u>FR</u> , DE, BE, LU	Επί του παρόντος, ο ΕΟΕΣ, που λειτουργεί ως διαχειριστική αρχή (ΔΑ) σε ένα πολυμερές πρόγραμμα συνεργασίας, βρίσκεται στο στάδιο της καθιέρωσης νέων συνήθων μεθόδων εργασίας και του επανακαθορισμού της κατανομής καθηκόντων μεταξύ των βασικών φορέων του προγράμματος (ΔΑ, κοινή τεχνική γραμματεία, επιτροπή παρακολούθησης).
Hospital de la Cerdanya	<u>ES</u> , FR	Το νοσοκομείο είναι υπό κατασκευή και θα ανοίξει το 2012· εξελίσσεται επίσης σε πυρήνα ποικίλων πρωτοβουλιών σχετικά με την περιφερειακή διακυβέρνηση στον τομέα της υγείας.
Eurodistrict Saar Moselle	<u>FR</u> , DE	Βασιζόμενος σε δεκαετή συνεργασία, ο ΕΟΕΣ στοχεύει στην προώθηση της ανάπτυξης μιας περιοχής 600.000 κατοίκων στους τομείς του τουρισμού, της υγείας και των μεταφορών. Στόχος είναι η επίτευξη κοινής διακυβέρνησης και η αύξηση της συνεργασίας μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας.
Pons Danubii	<u>SK</u> , HU	Συσταθείς το 2010, ο όμιλος συνεργασίας πόλεων διόρισε τον διευθυντή του και επιδιώκει με προορατικό τρόπο να εδραιώσει τη βάση του με έργα χρηματοδοτούμενα στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας.
ΕΟΕΣ Abaij-Abaijban	SK, <u>HU</u>	Βασιζόμενος σε προηγούμενα και τρέχοντα έργα στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, ο όμιλος συστάθηκε στα μέσα του 2010. Το λειτουργικό όργανό του είναι ένα ίδρυμα, το οποίο ασκεί έντονη διασυνοριακή δραστηριότητα σε ποικίλους τομείς.

Αρκετοί όμιλοι βρίσκονται επί του παρόντος στο στάδιο της συγκρότησης. Τα παρακάτω παραδείγματα αφορούν ομίλους που περιλαμβάνουν νέες και πρωτοφανείς λειτουργίες των ΕΟΕΣ:

- Ο «Banat – Triple Cofinium EGTC Ltd.» ψήφισε το καταστατικό και τη σύμβασή του τον Δεκέμβριο του 2009 και η οριστική έγκριση αναμένεται έως τις αρχές του 2011. Οι 70 δήμοι εταίροι προέρχονται από την Ουγγαρία, τη Ρουμανία και τη Σερβία· πρόκειται για τον πρώτο ΕΟΕΣ με εταίρους εκτός της ΕΕ.
- Ο ΕΟΕΣ «Esch-Belval», ένας συντονιστικός οργανισμός για την ανάπλαση μιας παλαιάς βιομηχανοποιημένης περιοχής έκτασης περίπου 600 εκταρίων στα σύνορα μεταξύ Γαλλίας και Λουξεμβούργου.
- Ο ΕΟΕΣ «Διεθνές θαλάσσιο πάρκο Bouches du Bonifacio» μεταξύ Κορσικής και Σαρδηνίας έχει ως στόχο την κοινή διαχείριση ενός θαλάσσιου πάρκου που βρίσκεται μεταξύ δύο κρατών σε έναν διεθνή πορθμό.
- Το σχέδιο Interreg IVB NWE «Code 24» προβλέπει έναν ΕΟΕΣ για τη διασφάλιση της συνέχισης της συνεργασίας. Το συγκεκριμένο σχέδιο στοχεύει στον συντονισμό της οικονομικής ανάπτυξης και του χωροταξικού, μεταφορικού και οικολογικού σχεδιασμού κατά μήκος του διευρωπαϊκού σιδηροδρομικού άξονα (ΔΕΔ-Μ) αριθ. 24 από το Ρότερνταμ στη Γένοβα.
- Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Γνώσης Αστικών Θεμάτων (European Urban Knowledge Network, EUKN) αναπτύχθηκε από ένα υφιστάμενο δίκτυο ανταλλαγής γνώσεων επί θεμάτων αστικής ανάπτυξης στο οποίο συμμετέχουν 15 κράτη μέλη.

Κύρια πορίσματα

Μετά από 3,5 έτη πραγματικής ανάπτυξης ΕΟΕΣ (ο πρώτος ΕΟΕΣ συστάθηκε το 2008), είναι δυνατόν πλέον να επισημανθούν ορισμένα γεωγραφικά πρότυπα.

Εντοπίστηκαν τα εξής **κυριότερα σημεία** όσον αφορά την ανάπτυξη των ΕΟΕΣ:

- Ισπανία-Γαλλία-Πορτογαλία – ΕΟΕΣ για την περιφερειακή ανάπτυξη σε παραμεθόριες περιοχές: το αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό αυτών των παραμεθόριων περιοχών είναι η μακρά ιστορία συνεργασίας τους που αποτελεί σημαντικό κίνητρο. Η συνεχής διαδικασία ανάπτυξης ευνοείται από έντονες ομοιότητες όσον αφορά τη γλώσσα και τον πολιτισμό και από μαζική πολιτική υποστήριξη βάσει συνθηκών που οδήγησαν στη δημιουργία διαφόρων προκατόχων των ΕΟΕΣ.
- Βέλγιο-Λουξεμβούργο-Γαλλία-Γερμανία – πολιτικές για ολοκληρωμένα αστικά κέντρα: από τη δεκαετία του 1950, παρατηρείται μια συνεχής διαδικασία οικονομικής και πολιτικής ολοκλήρωσης· σε αυτήν την πυκνοκατοικημένη περιοχή που χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό ολοκλήρωσης, έχουν δημιουργηθεί αρκετοί ΕΟΕΣ από το 2006 –ευρωπαϊκές, ευρωμετροπόλεις– που συνεπάγονται την κατάρτιση στρατηγικών, την ανάπτυξη και υλοποίηση έργων με σκοπό τη διακυβέρνηση διασυνοριακών εδαφών ή αστικών κέντρων.
- Ουγγαρία-Σλοβακία – Οι ΕΟΕΣ ως μέσο για πρωτοβουλίες τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης: σε αυτές τις χώρες παρατηρήθηκαν πέρυσι έντονες εξελίξεις – μετά τον ΕΟΕΣ «Ister Granum», δημιουργήθηκαν νέοι όμιλοι, που όλοι τους εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη χρηματοδότηση από προγράμματα στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας.
- Λεκάνη της Μεσογείου: Ο ΕΟΕΣ είναι ένα μέσο για την εδραίωση δομών χαλαρής συνεργασίας με σκοπό την προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών, του πολιτικού διαλόγου και της υποστήριξης κοινών συμφερόντων στο επίπεδο της ΕΕ.

Οι λειτουργίες των υφιστάμενων ΕΟΕΣ μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως εξής:

- Ευρείες πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη πολιτικών, την κατάρτιση στρατηγικών και την ανάληψη ενεργειών που μπορούν να σχετίζονται με τη στρατηγική Ευρώπη 2020: η συντριπτική πλειονότητα των υφιστάμενων ΕΟΕΣ δραστηριοποιείται σε ευρύ φάσμα θεμάτων. Αυτό το είδος ΕΟΕΣ υιοθετεί μια διερευνητική και ενοποιητική προσέγγιση προς νέους τρόπους διακυβέρνησης και την επίτευξη συνοχής. Χαρακτηρίζεται από την καθιέρωση μιας νέας γεωγραφικής οντότητας και ενός διαλόγου πολιτικής μεταξύ φορέων που κατά το παρελθόν δεν συναντιούνταν τακτικά. Ανταποκρίνεται εμμέσως στην πρόκληση να ξεπεραστούν καθαρά τοπικά συμφέροντα υπέρ μιας ευρύτερης στρατηγικής ανάπτυξης.
- Διαχείριση προγραμμάτων ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας: ένας ΕΟΕΣ λειτουργεί ως διαχειριστική αρχή σε ένα πολυμερές πρόγραμμα διασυνοριακής συνεργασίας (συμμετέχουν τέσσερα κράτη μέλη).
- Παροχή δημόσιων υπηρεσιών: ο ΕΟΕΣ «Hospital de la Cerdanya» έχει αναλάβει τη διαχείριση ενός νοσοκομείου· σε έναν ορισμένο βαθμό, αυτός ο ΕΟΕΣ εκφράζει –όσον αφορά το ύψος της χρηματοδότησης και τις επιπτώσεις– μια ιδιαίτερα ισχυρή δέσμευση προς την ανάληψη κοινής δράσης. Η μονάδα, που θα ανοίξει το 2012, σηματοδοτεί το τέλος μιας διαδικασίας μακρών και έντονων συζητήσεων. Πρόθεση του ΕΟΕΣ «Duero-Douro» είναι να συγκεντρώσει δημοτικές κοινωνικές υπηρεσίες. Ο υπό δημιουργία ΕΟΕΣ «Parc Marin International des Bouches du Bonifacio» θα δώσει τη δυνατότητα κοινής διαχείρισης ενός διασυνοριακού φυσικού πάρκου.

Επί του παρόντος, συζητιούνται επίσης νέες και πρωτοφανείς προσεγγίσεις στους ΕΟΕΣ και τις λειτουργίες τους. Οι ΕΟΕΣ θα μπορούσαν να αποτελέσουν έναν καθοριστικό παράγοντα για τη μελλοντική διαχείριση των προγραμμάτων του δικτύου ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, όπως τα INTERACT και ESPON, την περίοδο 2013+.

Από τη μία πλευρά, οι ΕΟΕΣ –ως αναγνωρισμένες νομικές οντότητες– θα μπορούσαν να ενισχύσουν τη δέσμευση των κρατών μελών προς προγράμματα αυτού του είδους, ενώ, από την άλλη πλευρά, θα μπορούσαν να υποστηρίξουν νέες προσεγγίσεις στη διακυβέρνηση και την οικονομική διαχείριση (ξεπερνώντας με αυτόν τον τρόπο τα τρέχοντα εμπόδια στον τομέα της υλοποίησης).

Εδαφική συνοχή και διακυβέρνηση

Εξετάζοντας τις περιπτώσιολογικές μελέτες που εκπονήσαμε για το παρόν έγγραφο, παρατηρήσαμε τρία σημαντικά σημεία σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης της εδαφικής συνοχής και διακυβέρνησης:

- καλύτερη συνεργασία μεταξύ μελών και εταίρων, επειδή ο ΕΟΕΣ με τη σταθερή δομή του συγκεντρώνει όλους τους οικείους εταίρους·
- καλύτερη προβολή της εδαφικής συνοχής, επειδή ο ΕΟΕΣ επιτρέπει την καλύτερη προβολή της εδαφικής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης των νομικών, πολιτικών και οικονομικών αρμοδιοτήτων μέσω αυτής της μορφής συνεργασίας·
- βελτιώσεις που σημειώθηκαν από το νομικό πλαίσιο του ΕΟΕΣ.

Δυνατότητες για εκτεταμένη επικοινωνιακή στρατηγική των ΕΟΕΣ

Η επικοινωνιακή στρατηγική των ΕΟΕΣ πρέπει να βασίζεται σε δύο βασικούς άξονες δράσης:

- δημιουργία και ανάπτυξη της πλατφόρμας EOEΣ: η πλατφόρμα πρέπει να περιλαμβάνει όχι μόνο τους –σχεδόν 30 σήμερα– EOEΣ που υφίστανται ήδη ή είναι υπό δημιουργία, αλλά και μια μεγαλύτερη ομάδα ενδιαφερόμενων μερών όπως υποστηρικτικούς οργανισμούς, εμπειρογνώμονες και άλλες διασυνοριακές δομές·
- συμβολή στην αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού και στην αύξηση του ενδιαφέροντος για τους EOEΣ: επί του παρόντος, υπάρχουν περίπου 80 προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας και περίπου 15 προγράμματα διεθνικής συνεργασίας στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας. Τα προγράμματα αυτά συγκεντρώνουν ως δικαιούχους ιδρύματα που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για νέες προσεγγίσεις συνεργασίας – αυτό θα μπορούσε να θεωρηθεί η πιθανή αγορά για EOEΣ. Στόχο πρέπει να αποτελούν επίσης οι εθνικές αρχές.

Δεδομένου του μικρού αριθμού των υφιστάμενων EOEΣ, η εγγενής πρόκληση είναι να παρουσιαστεί η δομή του EOEΣ ως ελκυστικό μέσο στην ατζέντα των παραγόντων, ιδίως κατά την έναρξη των συζητήσεων και των διαπραγματεύσεων για την επόμενη περίοδο 2014-2020. Δύο σημεία στα οποία αξίζει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής είναι τα εξής:

- ενίσχυση των δεσμών με τα προγράμματα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (INTERACT, URBACT, Interreg IVB, ESPON): αυτά τα προγράμματα θα μπορούσαν να προσφέρουν πολύτιμη στήριξη στην αύξηση της ευαισθητοποίησης για τους EOEΣ·
- καθοδήγηση της συζήτησης στον ρόλο των EOEΣ στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας: η κοινοτική χρηματοδότηση θα παραμείνει το βασικό κίνητρο για έργα που σχετίζονται με την εδαφική συνεργασία. Για σημαντικό μέρος των υφιστάμενων EOEΣ, αυτή η χρηματοδότηση είναι απαραίτητη για την εδραίωσή τους. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής θα εκπονήσει το 2011 μια έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού για τον EOEΣ, και θα διατυπώσει προτάσεις για τη βελτίωσή του, μια σαφή θέση υπέρ των EOEΣ μπορεί να παράσχει πειστικά επιχειρήματα για την προστιθέμενη αξία τους, κάτι που θα έχει επιπτώσεις στη διαδικασία προγραμματισμού για την επόμενη περίοδο (2014-2020).

Με σκοπό την περαιτέρω προσέγγιση ενός ευρύτερου κοινού, πρέπει να χρησιμοποιηθεί το παρακάτω σύνολο μέσων, που είναι ευρέως γνωστά:

- ιστότοπος της πλατφόρμας EOEΣ και κοινή συμβουλευτική πλατφόρμα: ο ιστότοπος πρέπει να λειτουργεί ως κεντρικό αποθετήριο πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένης επικοινωνίας web 2.0 μέσω επιγραμμικού φόρουμ και μέσω κοινωνικής δικτύωσης. Οι πληροφορίες που απαιτούνται για συνεχή ενημέρωση δεν πρέπει να υποτιμώνται· όσον αφορά τη σχεδιαζόμενη συμβουλευτική πλατφόρμα, είναι προφανές ότι η ανταλλαγή απόψεων επί νομικών θεμάτων θα είναι εξαιρετικά ενδιαφέρουσα για τα μέρη·
- σύνδεσμοι σε υφιστάμενα κέντρα ενημέρωσης και εντατική συνεργασία με αυτά: συγκεκριμένα, με τη ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής, τα INTERACT, URBACT και Mission Opérationnelle Transfrontalière (MOT), την Ένωση των Ευρωπαϊκών Παραμεθόριων Περιοχών (AEBR), και άλλους οργανισμούς υποστήριξης·
- ομάδες εμπειρογνομόνων με επίκεντρο δύο πεδία εμπειρογνωμοσύνης: πρώτον, γνώσεις επί της διακυβέρνησης, της κατάρτισης στρατηγικών και πολιτικών και, δεύτερον, ερμηνεία των νομικών διατάξεων. Απαιτούνται, ωστόσο, ορισμένες αποσαφηνίσεις όσον αφορά τις ομάδες

εμπειρογνομόνων σχετικά με τη χρηματοδότηση εμπειρογνομόνων, καθώς οι ειδικές απαιτήσεις και η διοικητική νοοτροπία σε εθνικό επίπεδο εξακολουθούν να αποτελούν μεγάλη πρόκληση·

- οι στοχοθετημένες εκδηλώσεις, η διαπροσωπική επαφή και η τακτική τηλεφωνική επικοινωνία παραμένουν τα βασικά συστατικά ενός επιτυχούς δικτύου. Ακόμη και καλά διαχειριζόμενες επιγραμματικές πλατφόρμες δεν μπορούν να αντικαταστήσουν τους συνήθεις χώρους ανάπτυξης κοινοτήτων. Οι κύριες ομάδες στόχοι είναι τα ενδιαφερόμενα μέρη των ΕΟΕΣ, οι αρχές γνωστοποίησης, καθώς και ενδιαφερόμενα μέρη και δικαιούχοι προγραμμάτων ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας·
- η παρακολούθηση θα εξακολουθήσει να αποτελεί βασική συνιστώσα για την επισκόπηση των εξελίξεων: η τρέχουσα περιοδικότητα του ενός έτους φαίνεται επαρκής για μια χρήσιμη αξιολόγηση των επιτόπιων εξελίξεων. Με την αναμενόμενη αύξηση του αριθμού των ΕΟΕΣ, η μέθοδος υποβολής εκθέσεων θα πρέπει να αλλάξει και θα μπορούσε να προσαρμοστεί λαμβάνοντας υπόψη την παροχή έτοιμων πληροφοριών από τον ιστότοπο.